de Bibliotheek
Zeeuws-Vlaanderen

en de

Motie Asscher

Terneuzen, 24 juni 2019

de Bibliotheek
Zeeuws-Vlaanderen

Inhoudsopgave:

1. **Inleiding…… 3**
2. **Huidige situatie…… 3**
3. **De dragende kern IJzendijke…… 4**
4. **Stand van zaken…… 5**
5. **Financiële haalbaarheid…… 5**
6. **De ondersteuning door de gemeente Sluis…… 6**
7. **Toelichting op de begroting…… 6**
8. **Overzicht bijlagen…… 7**

1. Inleiding:

De motie Asscher stelt kleine gemeenten en dientengevolge ook kleine bibliotheekorganisaties in staat om eventuele schade, opgelopen tijdens forse bezuinigingsrondes rond 2010, enigszins te herstellen. Dat is ook de aanleiding voor deze subsidieaanvraag. Immers rond de genoemde periode is er fors op de subsidie van de bibliotheek bezuinigd. Zoveel zelfs dat de vestigingen in Sluis en Aardenburg moesten worden gesloten. Ook de vestiging in Breskens stond op de nominatie om gesloten te worden, maar door toedoen van de bevolking en met name het onderwijs in Breskens is die beslissing teruggedraaid. De centrale vestiging in Oostburg is altijd ongemoeid gelaten.

Bovenstaande ontwikkeling betekende een zware aanslag op de bereikbaarheid van de bibliotheek in de gemeente Sluis. Van vier naar twee vestigingen is tenslotte een halvering. En dat terwijl er in de gemeente Sluis een discussie gaande was over de centrale kern (Oostburg) in de gemeente met daarbij vier dragende kernen (Breskens, Sluis, Aardenburg en IJzendijke). Alle voorzieningen zouden in deze 5 kernen worden gecentraliseerd.

In de jaren na de sluiting en reorganisatie is weer begonnen met de opbouw van het bibliotheekwerk in de gemeente. Dat betekent dat in de kernen Sluis en Aardenburg een Bibliotheek op School is gebouwd en in Breskens een onbemand toegankelijke bibliotheek. Daarnaast wordt via de bibliotheek in Oostburg invulling gegeven aan de maatschappelijke bibliotheek en de overige taken uit de nieuwe wet.

De oplettende lezer mist de vierde dragende kern: IJzendijke. Alhoewel er voorzichtig plannen zijn om ook in deze kern bibliotheekwerk aan te bieden, biedt de motie Asscher de mogelijkheid om hierin een versnelling te realiseren.

2. Huidige situatie

Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen verzorgt het bibliotheekwerk voor drie gemeenten in de regio. De gemeente Sluis is een van deze gemeenten. Met 23.000 inwoners de kleinste gemeente in de regio. De bibliotheek beheert 14 vestigingen in Zeeuws-Vlaanderen en 25 Bibliotheken op School. De verdeling over de drie gemeenten is als volgt:
Gemeente Hulst: 3 vestigingen
Gemeente Terneuzen: 9 vestigingen
Gemeente Suis: 2 vestigingen

De laatste jaren wordt ook in Zeeuws-Vlaanderen fors ingezet op de ontwikkeling van de ‘maatschappelijke bibliotheek’. Door middel van talloze cursussen, trainingen, doelgroepencafés en andere bijeenkomsten worden de bewoners van Zeeuws-Vlaanderen in staat gesteld hun (digi)taalvaardigheden verder te ontwikkelen.

De bibliotheekdekking in Zeeuws-Vlaanderen is ongelijk verdeeld. Dit betekent dat grote groepen mensen erg ver van een bibliotheekvestiging zijn verwijderd. Nu geldt dit voor het dunbevolkte en tegelijkertijd erg uitgestrekte Zeeuws-Vlaanderen in zijn geheel (de oppervlakte van Zeeuws-Vlaanderen is even groot als Amsterdam en Rotterdam samen), maar voor de gemeente Sluis in het bijzonder.

Onderstaande overzichtskaart maakt de situatie duidelijk.

3. De dragende kern IJzendijke

Er is een witte vlek in het gebied tussen Biervliet en Oostburg. Daarin ligt de kern IJzendijke (met een blauwe cirkel omgeven); met 2.300 inwoners in omvang de derde kern van de gemeente Sluis. Het is een levendig dorp met een rijk verenigingsleven, twee scholen, een museum, verschillende sportverenigingen en winkels. En een actieve dorpsraad. Maar geen bibliotheek.

Daarnaast zijn er in IJzendijke voldoende mogelijkheden voor nieuwbouw; de toekomst van de kern lijkt daarmee verzekerd, ook door de komst van jonge gezinnen naar deze kern.

De gewenste situatie is als volgt te omschrijven. Naast dat de kern IJzendijke alles in zich heeft om een bibliotheek rijk te zijn, zal deze nieuwe bibliotheek ook fungeren als verbindende bibliotheek in de huidige witte vlek.

De gedachte gaat uit naar een ‘volledige’ bibliotheek (zoals bedoeld in de Wsob), met een collectie voor volwassenen en jeugd die tevens onderdeel uitmaakt van het IBL-verkeer. Maar waar er ook ruimte is voor activiteiten zoals deze in de Bibliotheek op School worden omschreven, met veel aandacht voor taal- en woordenschatontwikkeling. De samenwerking met de lokale culturele verenigingen moet waarborgen dat er ook ruime aandacht is voor het culturele programma.

Daarnaast zijn we voornemens om deze bibliotheek ook onbemand toegankelijk te maken, zodat er sprake is van ruime openingstijden (dagelijks van 08:00 uur tot 20:00 uur). Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen kent intussen 7 ook onbemand toegankelijke bibliotheken. De ervaring leert dat met name de jonge (werkende) gezinnen gebruik maken van deze mogelijkheden. ‘Ook onbemand toegankelijk’ betekent tevens dat de bibliotheek ook regulier bemand zal zijn, zodat ook de ontmoetingsfunctie inhoud kan krijgen.

Tot slot heeft ook in deze vestiging aandacht voor het inperken van de laag (digi)taalvaardigheid en zal zij haar steentje bijdragen aan de vermindering van de versnippering aan activiteiten en organisaties in IJzendijke. Één van de stokpaardjes van de dorpsraad.

4. Stand van zaken.

De nieuwe bibliotheek zal waarschijnlijk worden gehuisvest in het museum 'Het Bolwerk'. *"Museum Het Bolwerk toont hoe de bewoners van de grensstreek zich in de loop der eeuwen verdedigden tegen vijandige aanvallen. Het zwaartepunt van de collectie van Museum Het Bolwerk ligt op de Staats-Spaanse Linies, een uniek complex van verdedigingswerken."*

Naast de algehele maatschappelijk functie van de bibliotheek voor IJzendijke, zal zij ook voor het museum een meerwaarde kunnen betekenen. Dit voor zowel het inhoudelijke gedeelte als in samenwerking over openingstijden, communicatie van de activiteiten, klantenbinding etc.
Het museum is gevestigd in het hart van IJzendijke; rechtstreeks aan de markt

Er is intussen contact met het bestuur van het museum. Omdat dit bestuur uit louter vrijwilligers bestaat, is een definitief besluit op dit moment nog niet gevallen.

Het operationaliseren van deze nieuwe bibliotheekvestiging zal op relatief korte termijn kunnen gebeuren. Immers, de noodzakelijke glasvezelverbinding is in IJzendijke aanwezig, het interieur kan binnen afzienbare tijd worden geleverd/geproduceerd en de benodigde ICT-infrastructuur past perfect in de huidige structuur in Zeeuws-Vlaanderen/Zeeland. De personele bezetting is zelfs relatief eenvoudig, omdat een medewerker van de bibliotheek in IJzendijke woont. De communicatie rondom deze nieuwe vestiging kan in eigen beheer worden ontwikkeld en uitgerold.

5. Financiële haalbaarheid.

Het bibliotheekbeleid binnen de grenzen van de gemeente Sluis is erop gericht om tenminste in de hoofdkern Oostburg en de vier genoemde dragende kernen enige vorm van bibliotheekwerk aan te bieden. Uiteraard op de schaal die passend is voor de kern en passend is binnen de begroting. Daarnaast is het beleid erop gericht om in elke basisschool in de gemeente Sluis een Bibliotheek op School te realiseren.

Dit bibliotheekbeleid is voor een groot gedeelte gerealiseerd. De centrale kern Oostburg heeft een ruime vestiging waar tal van activiteiten plaatsvinden. De dragende kernen Breskens; Sluis en Aardenburg hebben intussen ook een bibliotheek. Voor de nieuwe vestiging in de vierde dragende kern IJzendijke is budget gereserveerd. De motie Asscher zou een forse versnelling kunnen betekenen voor de implementatie en realisatie van het bibliotheekwerk. En zou betekenen dat de bibliotheek in deze witte vlek ook kwalitatief beter kan worden uitgevoerd

Na de laatste verhuizing van de bibliotheek in Oostburg zijn de vervallen huurlasten van deze locatie structureel opgenomen in de begroting van Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen. En zijn dus vrijgekomen voor investeringen in een nieuwe locatie met nieuwe dienstverlening. De hoogte van deze budgettaire ruimte bedraagt ongeveer euro 60.000,= per jaar.

6. De ondersteuning door de gemeente Sluis.

Omwille van deze bestaande ruimte in de begroting zijn additionele middelen of aanvullende financiering door de gemeente Sluis niet nodig. Daarnaast ondersteunt de gemeente de beleidsvisie van de bibliotheek op de inhoudelijke onderdelen: dragende kernen; de Bibliotheek op School en de verder ontwikkeling van de maatschappelijke bibliotheek.

De wens en de eventuele mogelijkheden die de motie Asscher biedt zijn intussen ook in het college ter sprake geweest. Gegeven de voorwaarden (samenwerking met de relevante partijen in IJzendijke; budgettaire restricties en het daadwerkelijk realisatievermogen) is er geen tegenwerking te verwachten.

7. Toelichting op de begroting.

Er is een begroting opgesteld voor drie jaar, de duur van de motie Asscher. Uit deze begroting blijkt dat de meeste kosten in het eerste jaar vallen. Dat is op zich logisch, om dat in het eerste jaar de investeringen moeten worden gedaan.

In de begroting in het eerste jaar is uitgebreid de kosten voor inrichting van de bibliotheek, aanschaf collectie en inrichting van de bibliotheeklocatie opgenomen. Daarbij is uitgegaan van een ruimte van ongeveer 100m2 waarin veel aspecten van de hedendaagse bibliotheek in zijn opgenomen. Daarbij valt te noemen: uiteraard collectie, maar er komt ook een zelfbedieningsbalie, computers voor leden en niet-leden en een verblijfsfunctie.

Naast deze eenmalig inrichtings- en opstartkosten is het onderdeel ‘exploitatie’ uitgebreid doorgerekend. In de eerste jaar (2019) is rekening gehouden met een (resterende) periode van 4 maanden. In de jaren daarna wordt een volledig jaar getoond.

Voor de berekening van de personeelskosten is uitgegaan van een dienstverband van 15 uur per week. In combinatie met de medewerkers van het museum en de zelfbedieningsbalie moet hierdoor ruime openingstijden mogelijk zijn.

Voor het jaar 2020 is nog een klein bedrag meegenomen voor overloop van kosten en onvoorzien. In dat haar wordt de volledige jaar-exploitatie zichtbaar. Voor het jaar 2021 is er nog uitsluitend sprake van exploitatie en zijn de loonkosten geïndexeerd conform de verwachte CAO-stijging.

8. **Bijlagen** (deze zijn allemaal reeds in uw bezit)

- Begroting
- Jaarverslag 2018
- Auditrapportage certificering
- Jaarrekening 2018
- Aanzet tot bibliotheekvisie 2019 en verder